

ADLO-demonstratieproject

Omgevingsverrijking bij varkens om bijtletsels te vermijden

K
L
I
M
A
A
T
&
G
E
N
E
T
I
C
A

Partners:

Dit demonstratieproject werd medegefinancierd door de Europese Unie en het Departement Landbouw en Visserij van de Vlaamse overheid.

Klimaat en Genetica

4. Opvolging bedrijf 1 Noorderkempen met bijtproblemen

Beschrijving:

Zoals beschreven in proef 3 (demoproef speelgoed) is het bijtgedrag van varkens een onnatuurlijk multifactorieel gedragsprobleem. Verschillende risicofactoren kunnen een rol spelen. In deze demonstratieproef gaan we kijken naar 2 mogelijke factoren namelijk klimaat en genetica. De bezettingsgraad werd eveneens opgevolgd. Deze demonstratieproef vond plaats op een varkensbedrijf dat kampt met een acuut bijtprobleem door een slechte ventilatie. Aangezien gebruik gemaakt werd van 2 beren, werd de beerinvloed ook onderzocht.

Twee identieke compartimenten van pas gespeende biggen werden opgevolgd in de tijd. In 1 compartiment ging men de ventilatie aanpassen, het andere compartiment werd ongemoeid gelaten. De proef werd tweemaal uitgevoerd. De compartimenten beschikken over deurventilatie en ieder hok is voorzien van een ketting. Per compartiment zijn er acht hokken en in ieder hok zitten ongeveer 20 biggen. Omwille van de bijtproblemen worden de staarten routinematig gecoupeerd. De biggen werden opgevolgd vanaf het spenen (26 dagen – ca. 7 kg) tot een gewicht van ca. 26 kg (16 weken). Iedere week werd de frequentie van oorbijten en staartbijten gedurende tweemaal 10 minuten per hok geobserveerd en wordt het aantal oorbeschadigingen genoteerd. Met rookproeven werd telkens het luchtpatroon in het compartiment nagegaan. Bij onaangepaste ventilatie was het luchtpatroon slecht, waardoor koude lucht op de varkens viel. De aangepaste ventilatie werd berekend zodat:

- de luchtinlaatoppervlakte voldoende groot was. Zodat de lucht in de gang tegen 1m/s binnenkwam (op basis van levend gewicht in de stal i.e. 1m³/kg.u)
- de minimale ventilatiecapaciteit (% maximale capaciteit van de ventilator) ingesteld was op 0,25m³/kg.u

Na aanpassing van de ventilatie was het luchtpatroon sterk verbeterd, waardoor koude lucht minder op de varkens viel en er bijna de helft minder bijtgedrag vastgesteld werd. Het belang van een goede ventilatie mag dus niet onderschat worden. Naast een vermindering van bijtgedrag, komt het ook de gezondheid van de dieren ten goede.

Bij deze proef werd ook de beerinvloed nagegaan. Volgens de varkenshouder toonden nakomelingen van een bepaalde beer, in dit geval de oude beer, meer bijtgedrag dan nakomelingen van andere beren. Uit het onderzoek blijkt inderdaad dat nakomelingen van de oude beer meer bijtgedrag vertonen. Aanpassing aan de ventilatie heeft hier ook een positieve invloed.

Het bijtpercentage is ook afhankelijk van het aantal biggen per hok. Bij minder dan 0,22 m² oppervlakte per big is het bijtpercentage significant hoger dan bij een grotere oppervlakte.

Besluit en aanbeveling:

Demoproject “Omgevingsverrijking bij varkens om bijtletsels te vermijden”

- klimaat en genetica –

extra info: <http://www.diereninformatie.be/varkens/omgevingsverrijking>

Een slecht ventilatiepatroon blijkt een belangrijke uitlokkende factor te zijn voor bijtproblemen bij varkens (Geers *et al.*, 1985), net als de genetica (Schroder-Petersen & Simonsen, 2001) en hokbezetting. Het is belangrijk bovenstaande vuistregels voor instellingen van de ventilatie in acht te nemen om een goede luchtverdeling en lage luchtsnelheid te verkrijgen. Alhoewel de varkenshouder omgevingsverrijkend materiaal voorzien had in de hokken, was het bijtprobleem niet opgelost. Dit komt omdat omgevingsverrijking het bijtprobleem enkel kan verminderen, maar niet oplossen. Vooreerst moet naar de oorzaken van het bijtprobleem gekeken worden.